

Lausunto

Liisankatu 20

Asiointikunta Pori	Hakemuksen vaihe Hakemus jätetty
Kiinteistötunnus 609-3-35-1114	Hakemus jätetty 01.12.2025
Asiointitunnus LP-609-2025-00909	Käsittelijä Hannukainen Sofia
Hankkeen osoite Liisankatu 20	Hakija KOy Domus Arctopolis
Toimenpiteet Koko rakennuksen käyttötarkoituksen muutos tai merkittävä korjaaminen	

Lausunto

Lausunnon pyyntöpäivä 03.02.2026	Kuvaus Museon lausunto
Lausunnon antopäivä 13.02.2026	Lausunnon antaja Sanna Kuusikari
Lausuntoteksti Satakunnan Museolta on pyydetty lausuntoa entisen Porin suomalaisen tyttölyseon, niin kutsutun Liisanpuiston (609-3-35-114-1) koulurakennuksen peruskorjaushankkeesta. Rakennukseen tullaan korjaushankkeen jälkeen sijoittamaan kansalaisopisto ja ravintola. Kohteesta on laadittu rakennushistoriallinen selvitys syksyllä 2024 (Arkkitehti Safa, Myöhänen Hanna, arkkitehti Safa Niamh Ni Mhorain/Arkkitehtitoimisto Konkret Oy). Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 (2019) rakennus on suojeltu kohdemerkinnällä.	

Rakennus on 1900- luvun alun arkkitehtonisesti arvokas koulurakennus. Alue on osoitettu keskustatoimintojen alueeksi.

Porin kantakaupungin osayleiskaavassa (2007) kohteeseen kohdistuu kohdemerkintä, Suojeltava rakennus.

Asemakaavassa (1988) tontin käyttötarkoitus on osoitettu Y-merkinnällä, yleisten rakennusten korttelialue. Liisanpuiston entinen suomalainen tyttölyseon koulurakennus on merkitty suojelluksi sr—II-merkinnällä (kellarikerrokseen saa rakentaa pääkäyttötarkoituksen mukaisia tiloja, rakennustaiteellisesti arvokas tai kaupunkikuvan säilymisen kannalta tärkeä rakennus. Rakennusta ei saa purkaa eikä siinä saa suorittaa sellaisia korjaus- tai muutostöitä, jotka turmelevat julkisivujen, vesikattojen tai porrashuoneiden taiteellista tai historiallista arvoa.)

Rakennettu kulttuuriympäristö

Porin suomalainen tyttökoulu perustettiin vuonna 1880, oman koulurakennuksen tyttölyseo sai 1902, kun Yrjö Sadeniemen (Sadenius) suunnittelema wieniläistyylinen koulurakennus valmistui Liisantorin varteen. Tyttölyseo toimi Liisantorin varrella vuoteen 1960 asti, jonka jälkeen vanhan tyttölyseon tiloissa toimi Malminpään koulu. Porin hotelli- ja ravintolaoppilaitos siirrettiin vuonna 1990 entisen tyttölyseon, silloisen Malminpään koulun yhteyteen. Malminpään koulun tilat saneerattiin oppilaitoksen käyttöön ja koulun länsipuolelle rakennettiin lisärakennus. Vanha ja uusi osa liitettiin toisiinsa yhdyskäytävällä. Suunnittelusta vastasi Porin kaupungin rakennusviraston talonsuunnitteluosasto. Liisanpuiston rakennus oli vuoden 2018 kevääseen saakka Koulutusyhtymä Winnovan ravintolalinjan käytössä. Vuonna 1990 avatun opetusravintolan tiloissa toimii yksityinen ravintola- ja pitopalveluyritys. Ravintolakoulun entiset opetustilat ovat olleet vuodesta 2019 lähtien Vähärauman koulun väistötiloina.

Satakunnan Museon inventoinnissa Liisanpuiston koulurakennuksen vanha osa on arvotettu luokkaan A, Oman aikansa arkkitehtuurin laadukas ja tunnistettava edustaja, jonka ominaispiirteet ovat säilyneet ja muutokset on toteutettu alkuperäistä arkkitehtuuria kunnioittaen. Kaupunkikuvallisesti merkittävä. Julkisivut tulee säilyttää ja korjauksissa käyttää alkuperäisiä vastaavia materiaaleja. Koulurakennuksen uudisosa on arvotettu luokkaan B, Rakennushistoriallisesti, kaupunkikuvallisesti ja säilyneisyydeltään arvokas. Oman aikansa arkkitehtuurin tunnistettava edustaja, jonka kokonaishahmo ja julkisivut ovat pääosin säilyneet. Kaupunkikuvallisesti merkittävä. Korjaus- ja muutostöimenpiteissä tulee huomioida rakennuksen alkuperäinen arkkitehtuuri (yksityiskohdat, materiaalit ja mittakaava). Kohde on kaupunkikuvallisesti merkittävä ja sijaitsee Chiewitzin vuoden 1852 asemakaavaan kuuluvan aukion, Liisantorin varrella. Kortteli on Porin keskustan viimeisiä, lähes ehjiä puutalokortteleita.

Satakunnan Museon kannanotto

Satakunnan Museo toteaa, että päivitetty hankesuunnitelma (4.12.2025) on asemakaavassa määrätyn suojelumerkinnän huomioonottava. Julkisivuissa suurimmat muutokset kohdistuvat Olli Steenin suunnitteleman uudisosan sisäpihan puoleisiin julkisivuihin, jossa muutetaan ikkuna-aukotusta. Uudet ikkunat noudattelevat malliltaan ja kooltaan rakennuksen uudisosassa jo olevia ikkunoita. Ikkunamuutoksilla sekä IV-konehuoneen haalausaukkojen muutoksilla voidaan katsoa olevan kokonaisuuden kannalta vähäinen vaikutus.

Vanhemman koulurakennuksen ikkunat kunnostetaan, mitä museo pitää erittäin hyvänä ratkaisuna. Kattoikkunat on osoitettu uusittaviksi ja osa niistä tulee toimimaan samalla myös savunpoistoluukkuina. Erityistä huomiota tulee kiinnittää siihen, että kaikki kattoikkunat ovat ulkopuolelta tarkasteltuna samanlaisia. 1902 valmistuneen osan katolle on osoitettu yksi uusi tuloilmasäleikkö ja olemassa olevaa vastaavaa on tarkoitus suurentaa. Molemmat tuloilmasäleiköt sijoittuvat rakennuksen pihanpuoleiselle julkisivulle ja niiden vaikutus rakennuksen ilmeeseen on melko vähäinen. Tuloilmasäleiköt tulee maalata vesikatteen väriin.

Suunnitelmissa ei ole esitetty julkisivujen väriyssuunnitelmaa. Se tulee hyväksyttää Satakunnan Museolla ja lopulliset värisävyt tulee vielä erikseen katselmoida kohteessa värimalleista.

Koska suojeltujen sisätilojen osalta suunnitelmissa ei ole esitetty tarkemmin käytettäviä materiaaleja tai väritystä, Satakunnan Museo toistaa vielä kannanotossaan 21.10.2024 lausumansa toiveen, että mikäli rakennuksen seinäpintoja valmisteilla olevan peruskorjauksen yhteydessä maalataan uudelleen ja rakennusosia korjataan, tulee lähtökohtana olla alkuperäisten tai autenttisten rakennusosien vaaliminen ja säilyttäminen sekä korjaustöiden sopeutuminen rakennuksen arkkitehtuuriin. Sisätilojen korjaus- ja muutostöiden osalta on hyvä olla yhteydessä Satakunnan Museoon. Sisätilojen korjauksissa mm. henkilöturvallisuuteen ja esteettömyyteen liittyvien muutosten osalta huomioitava myös kulttuurihistorialliset arvot, mikä edellyttää em. yhteensovittamista. Tämä tarkoittaa muun muassa palo-osastoinnin edellyttämien uusien rakenteiden huolellista suunnittelua ja toteutusta.

Lausuntotieto

lausunto

Liitteet

0 kpl